

MALİ SUÇLAR BÜLTENİ

CLARITY ACT: FİNANSAL SUÇLARLA MÜCADELEDE YENİ DÖNEM

Yasalaşma süreci devam eden Dijital Varlık Piyasası Netlik Yasası ("**CLARITY Act**" veya "**Taslak**"), esas olarak ABD'deki dijital varlık piyasasının düzenleyici çerçevesini belirlemeyi amaçlarken, finansal suçlarla mücadele bakımından da önemli değişiklikler öngörmektedir. Taslak, belirli dijital varlık araçlarını Banka Gizliliği Kanunu ("**BSA**") kapsamına dahil ederek kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele ("**AML/CFT**") yükümlülüklerini genişletmekte; blokzincir analiz araçlarının işlem izleme süreçlerinde kullanımını açıkça öngörmekte; şüpheli dijital varlık işlemlerinin belirli koşullarda geçici olarak durdurulmasına imkân tanımakta ve *offshore* aktörler ile sınır ötesi dijital varlık akışlarından kaynaklanan finansal suç risklerine karşı ABD Hazine Bakanlığı'nın yetkilerini güçlendirmektedir.

Böylece CLARITY Act, dijital varlık piyasasının yalnızca piyasa düzenlemesi bakımından değil, finansal suçların önlenmesi, tespiti ve soruşturulması bakımından da mevcut ABD finansal sistemiyle daha sıkı şekilde bütünleştirilmesini hedeflemektedir.

I. Dijital Varlık Araçları Bakımından BSA ve AML/CFT Çerçevesi

CLARITY Act, dijital emtia araçlarını, alım-satım kuruluşlarını ve müşterilerin doğrudan erişimine izin veren kayıtlı veya kayıt yükümlülüğüne tabi dijital emtia borsalarını BSA bakımından "*finansal kuruluş*" kapsamına dahil etmektedir. Buna bağlı olarak ABD Hazine Bakanlığının Mali Suçlarla Mücadele Ağı ("**FinCEN**") aracılığıyla bu kuruluşların büyüklüğü ve faaliyetlerinin karmaşıklığıyla uyumlu kurallar oluşturması öngörülmektedir. Bu kapsamda kuruluşların risk değerlendirmesi, iç politika ve kontroller, uyum görevlisi, çalışan eğitimi ve bağımsız denetim fonksiyonunu içeren AML/CFT programları oluşturması; işlem kayıtlarını saklaması; şüpheli faaliyetleri izlemesi ve raporlaması; etkin müşteri tanımlama ve kimlik doğrulama programları ile müşteri durum tespiti süreçlerini yürütmesi gerekecektir.

Taslak, şüpheli faaliyetlerin izlenmesi amacıyla uygun dağıtık defter analiz araçlarının kullanılabileceğini açıkça düzenlemekte ve kapsama giren kuruluşların, Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi (OFAC) tarafından uygulanan ABD yaptırım mevzuatına uyum sağlamasını zorunlu kılmaktadır.

II. Şüpheli Dijital Varlık İşlemlerinin Geçici Olarak Durdurulması

CLARITY Act, finansal suçlarla mücadele kapsamında belirli dijital varlık işlemlerinin geçici olarak durdurulmasına imkân tanımaktadır. Taslak kapsamındaki kuruluşlar; bir işlem, dönüşüm veya çekimin hukuka aykırı bir faaliyetle bağlantılı olduğuna makul şekilde inanmaları veya yetkili kolluk makamından belirli bir cüzdan, adres, hesap veya işleme ilişkin nitelikli yazılı talep almaları halinde işlemi 30 güne kadar durdurabilecektir. Bu süre, kolluk makamının yazılı talebi üzerine 150 gün daha uzatılarak toplam 180 güne ulaşabilecektir. Şartlara uygun ve iyi niyetli şekilde uygulanan geçici durdurular bakımından ise kuruluşlara belirli hukuki taleplere karşı sorumluluk koruması sağlanmaktadır. Ayrıca, geçici durdurmanın dayanağına ilişkin belgelerin üç yıl süreyle saklanması ve talep halinde yetkili makamlara sunulması öngörülmektedir.

III. Dijital Varlık İşlem Terminallerine Yönelik Dolandırıcılıkla Mücadele Tedbirleri

Taslak, dijital varlık işlem terminalleri ve kripto ATM'leri üzerinden gerçekleştirilen işlemlerde dolandırıcılık risklerinin azaltılmasına yönelik çeşitli tedbirler öngörmektedir. Bu kapsamda hizmet sağlayıcıların dolandırıcılığın önlenmesine yönelik politika ve prosedürler oluşturması, bu süreçlerden sorumlu bir uyum görevlisi belirlemesi ve kolluk makamlarıyla iletişimin sağlanmasına yönelik mekanizmalar kurması öngörülmektedir. Müşterilerin işlem öncesinde dolandırıcılık risklerine karşı açık şekilde uyarılması ve yeni müşterilerin belirli işlemlerine yönelik tutar ve süre sınırlamalarının uygulanması da öngörülen önleyici tedbirler arasında yer almaktadır. Düzenlemede, blokzincir üzerindeki işlemlerin analiz edilmesine de özel önem verilmektedir.

Hizmet sağlayıcıların, dolandırıcılıkla bağlantılı olduğu bilinen cüzdanlara dijital varlık gönderilmesini önlemek ve dolandırıcılık veya diğer yasa dışı faaliyetlere işaret eden işlem örüntülerini tespit etmek amacıyla dağıtık defter analizlerinden yararlanması öngörülmektedir.

IV. Sınır Ötesi Faaliyetlere Yönelik Finansal Suç Tedbirleri

CLARITY Act, finansal suçlarla mücadele kapsamında *offshore* sabit değerli kripto varlıklar (*stablecoin*) ve yabancı aktörlerle bağlantılı dijital varlık işlemlerine yönelik ilave mekanizmalar öngörmektedir. Bu kapsamda, ABD finansal sistemiyle bağlantılı belirli *offshore* sabit değerli kripto varlıkların oluşturduğu yasa dışı finansman risklerinin, ihraççıların bu risklere yönelik kontrollerinin, yasa dışı finansmanla bağlantılı işlem hacimlerinin ve ABD finansal sistemiyle bağlantılarının ABD Hazine Bakanlığı tarafından periyodik olarak değerlendirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, BSA kapsamındaki özel tedbirler genişletilerek; dijital varlıkların kullanımıyla bağlantılı olarak birincil kara para aklama riski taşıdığı tespit edilen yabancı ülkeler, yabancı finansal kuruluşlar veya belirli işlem kategorileriyle bağlantılı fon transferlerinin ABD Hazine Bakanlığı tarafından yasaklanabilmesi veya belirli koşullara tabi tutulabilmesi öngörülmektedir.

